Askerî vaziyet

Girid harbine umumî bakışlar

Bu muharebeler, hava kuvvetlerince üstünlüğün kara ve deniz muharebelerinde ne yapabileceğini göstermeleri itibarile bilhassa ders verici mahiyettedir

— 2 —

Yazan : Emekli General
H. Emir Erkilet

Havadan paraşütle atlayan ve plânörlerle inen ilk avcıların hedefi en yakın uçak meydanlarile istinad noktalarını zaptetmek ve buralara yerleşmek olur. Bunların hafif makinelitüfekleri, tabancaları, carih silâhları, el bombaları, tahrib kalıpları, ince kablolarile telefonları ve uçaklarla muhabere için işaretleri ve daha bir çok şeyleri vardır. Hatta paraşütçülerin indikleri yerlere arkalarından paraşütlü sepetler veya sandıklar içerisinde piyade havanları, piyade topları vesaire atılabilmektedir. Bu suretle ilk inen avcılar en yakın uçak meydanını ele geçirmek için yapacakları ilk muharebelerde, sahra topundan maada, kullanabilecekleri herşeye malik bulunurlar. Sahra ve ağır topçunun tesiri ise bizzat pike, tahrib (yani bombardıman) ve muharebe tayyarelerinin bombardımanlarile telâfi ve ikmal olunur. Bunlar, piyadelerin taarruz ettikleri hedefleri bomba, top ve makinelitüfekle o derece vurup döğerler ki, artık piyadeler kolaylıkla hücuma kalkabilirler.

Paraşütçüler ve plânörcüler bir uçak meydanını ele geçirdikten sonra, yukarıya işaret verirler, buraya derhal nakliye uçakları gelmeğe ve inmeğe başlarlar. Bunlar, muharebe edilen mıntakanın tabiatine göre ya alelâde piyade tümenleri ve yahud dağ fırkaları naklederler. Girid, dağlık bir memleket olduğu için buraya hava yolile Alman dağ fırkaları taşınmış ve indirilmiştir.

Giridde (anlaşılan 21 mayısta) Almanların eline düşerek derhal istifade olunan ilk uçak meydanı Hanyanın garbındaki Malemi meydanıdır. Burası bütün 20 mayıs günü devam eden muharebeler neticesinde zaptolunmuştur. Hanya şehri ise Yeni Zelandalıların elinde kalmış ve anlaşılan Hanya ile Suda koyu arasındaki yarımadaya inmiş olan avcılar da yerlerinde kalmışlar ve yahud esir edilmişlerdir.

Resmo ve Kandiye şehirlerinin bazı dış mahalleleri bir aralık Almanların eline düştüyse de gerek bu şehirler ve gerek Kandiye uçak meydanı neticede müdafilerin elinde kalmıştır. Bu suretle 22 mayısta Almanlar yalnız adanın gargındaki Malemi uçak meydanına sahib ve hâkim bulunuyor ve buraya hergün müteaddid dalgalar halinde kuvvetler indiriyorlardı. Usulen bir uçak meydanı ele geçtikten sonra buraya artık paraşüt ve plânörle değil, yalnız nakliye tayyarelerile kıt'alar naklolunur.

Almanların gerek Resmo ve gerek Kandiye civarına indirmiş oldukları paraşütçü grupları her nekadar bu şehirleri ve Kandiye uçak meydanını zapta muvaffak olamadılarsa da buralarda birer noktada tutunup mukavemete imkân bulduklarından bu yerlere paraşütle aleddevam hem takviye kıt'aları ve hem de iaşe, mühimmat ve malzeme atmak icab etmiştir.

Malemi uçak meydanına Almanlar, havadan kuvvet indirdikçe buradaki işgal sahası gittikçe genişlemiştir. Bu sebeble bir taraftan meydana kuvvetler indirilirken diğer cihetten bunlar hemen cepheye sokularak muharebelere devam olunmuştur. Nakliye uçakları dağ fırkasının piyade kuvvetlerile beraber yalnız dağ toplarını da getirebildiklerinden Giridde yapılan bütün muharebelerde Almanların sahra ve ağır top ihtiyac ve noksanı daima pike ve tahrib uçaklarının bombardımanlarile tamamlanmak mecburiyeti devam etmiştir. Bu sebeble Alman uçak filoları Girid üzerinde hava hakimiyetini aleddevam elde bulundurmak, yere paraşütçü indirmek, plânör trenlerini çekmek, dağ tümenleri nakletmek ve adada muharebe eden kendi kıtalarına topçu yardımı yapmak gibi pek güç ve çeşidli vazifeler görmüşlerdir.

Bundan başka Alman pike ve tahrib uçak filoları Girid sularında İngiliz Akdeniz donanmasile de günlerle döğüşmüş ve neticede, Alman iddiasına göre, İngiliz denizüstü harb gemilerini 24 mayıstan itibaren Giridin şimalindeki sulardan uzaklaştırmağa muvaffak olmuştur. Alman uçaklarile İngiliz harb gemileri arasında günlerle süren bu emsalsiz muharebelerin sebebi Almanların daha ilk günden itibaren Giridin şimal sahillerine ve bilhassa Suda limanına denizden asker çıkarmak istemeleri, İngilizlerin ise bunu men'e çalışmalarıdır. Filvaki Almanlar, daha 20-21 mayıs gecesinden itibaren Girid sahillerine küçük gemilerle asker çıkarmağa teşebbüs etmişler, fakat muvaffak olamamışlardır.

Çörçil'in ifadesine nazaran Giride bir ordu getirip çıkarmak istiyen 30 kadar gemiden mürekkeb bir nakliye kafilesi 22 mayıs sabahı İngiliz donanması tarafından görülerek taarruza uğramıştır. Fakat kafile Ege adalarına doğru dağılmış ve bu anda Alman pike ve tahrib uçak filoları İngiliz harb gemilerine saldırmışlardır. İngilizlerin bu muharebelerde ya hiç uçakları yoktu ve yahud pek az mevcuddu. Bu sebeble Mataban burnu muharebesi adı verilen bu uçakgemi savaşında İngiliz donanması ağır zayiata uğradıysa da Almanlar da Giride bazı ufak gemilerle getirebildikleri cüz'î kuvvetlerden maada hiç bir ihracda bulunamamışlardır. İtalyanlar ise ancak 28 mayıs öğleden sonra yani Girid muharebeleri sona ermek üzere bulundukları bir sırada adanın doğu kısmına bir miktar deniz kuvvetleri çıkarabildiler ki bu esnada, İngiliz donanması artık Giride yapılacak herhangi bir ihracı menetmekle değil, İngiliz kuvvetlerinin Giridin cenub sahillerinden irkâbını temin etmekle meşguldür.

Alman resmî tebliğine göre mayısın 20 sinden 25 ine kadarki muharebelerde İngilizlerin 7 kruvazörü ile 8 muhribi, bir denizaltısı ve 5 seri botu batmıştır. Bir zırhlısı ile müteaddid kruvazör ve muhribleri uçak bomba isabetlerile hasara uğramışlardır. İtalyanlar da bunlardan maada 4 İngiliz kruvazörünü batırmışlar ve diğer bir çok harb gemilerini hasara uğratmışlar imiş! İngilizler bu zayiatın yalnız bir kısmını teyid ve tasdik ettiler. Onlara göre yalnız 2 kruvazörle 4 muhrib batmış ve York kruvazörü Suda koyunda tamamile harab olmuştur. Ayrıca 2 muharebe zırhlısile müteaddid kruvazörler hasara uğramıştır.

Malemi uçak meydanile civarına inen Alman kuvvetlerinin taarruza başlayacak kadar kuvvetlenmeleri 25 mayısa kadar devam etmiş ve anlaşılan bu müddet zarfında buraya en az iki dağ tümeni indirilmiştir. Taarruz Malemiden Hanyaya doğru inkişaf etmiş ve 26 mayısta Almanlar bu şehrin önünde mevki alan Yeni Zelandalıların mevzilerine girmişlerdir. İngiliz tebliğlerine göre Almanlar, bu tarihte dahi, motörsüz nakliye uçak trenlerile, bilhassa geceleyin asker indirmeğe devam ediyorlardı.

27 mayısta Çörçil Giriddeki muharebe vaziyetini anlatırken kendi uçaklarının ancak pek mahdud yardımına nail olan İngiliz kıt'alarının bir hafta müddetle mütemadi hava taarruzlarına uğradıklarını söyledikten sonra «Düşmanın havadan takviye almasına mâni olamadık ise de deniz kuvvetlerimiz onun denizden kuvvet getirmesine mâni olabilmiştir.» demiştir. Bununla beraber bazı küçük Yunan gemileri Girid sahillerine yanaşarak içindekilerini çıkarabilmişlerdir.

O gün ve 28 mayısta, Malemi mıntakasındaki Alman dağ kuvvetleri, arazinin güçlüğüne ve cehennemî bir sıcağın hüküm sürmesine rağmen, Yeni Zelanda ve İngiliz kuvvetlerinin Hanyanın garbındaki cephelerini yararak şehri zaptetmişler ve İngilizleri Suda koyunun cenubuna kadar takib etmişlerdir. Alman pike ve tahrib uçakları da ayni zamanda İngilizlerin, Giridin cenub sahil ve iskelelerinden vapurlara binmesine mâni olmağa çalışmışlardır. O gün öğleden sonra Giridin şark kısmına İtalyan deniz kuvvetleri çıkarak sür'atle garba yürümüşlerdir. Bunlarla Almanların Hierapetra'da birleşmeleri 1 haziranda vaki olmuştur.

29 mayısta Almanlar, Resmonun garbındaki Armini körfezine vararak ertesi günü, Resmo civarında faik kuvvetlere karşı 8 gün tutunabilmiş olan Alman paraşütçü grupile birleşmişler ve şehri almışlardır. 31 de ayni şey Kandiye mıntakasında yapılarak şehir ve uçak meydanı teslim olmuşlardır.

İngilizler 28 mayıstan itibaren adanın cenub iskelelerine doğru ricatle geceleyin vapurlara binmeğe başlamışlardı. Onların son mukavemeti son irkâb üssü olan Sfakianın şimalindeki (Hanyanın cenubunda) Madras dağında olmuş ve buraları 2 haziranda tamamile alınarak bu suretle bütün ada düşmandan temizlenmiştir. İngilizler Giridden 15 bin kişi tahliye ettiklerini söylüyorlar. Bunların top ve ağır silâhları adada kalmıştır. Almanlar da 8000 i İngiliz ve Yeni Zelandalı, 4000 i de Yunanlı askeri olmak üzere ceman 12000 esir aldıklarını bildiriyorlar. Bu suretle Giridin evvelce de yazdığımız veçhile takriben 30000 kişilik bir kuvvet tarafından müdafaa edildiği anlaşılır.

Almanların Giride indirebildikleri kuvvetlerin miktarını bilemiyoruz. Fakat ikişer alaylı üç dağ tümeni tahmin ediyoruz. Eğer böyle ise iki tarafın kuvvetleri arasında büyük bir fark olmadığı anlaşılır. Hava kuvvetlerine malik olmıyan müdafilerin maddî ve manevî kuvvetlerini en ziyade tahrib eden şey Alman uçak filolarının devamlı ve kesif bombardımanları olmuştu. Polonya, Fransa ve Balkan harblerinde galebe unsuru üstün zırhlı ve hava kuvvetleriydi. Giridde ise bu unsuru adanın havasına ilk günden itibaren hâkim olabilen Alman uçakları münhasıran teşkil etmişlerdir. Girid muharebeleri bu sebeble yani hava kuvvetlerince üstünlüğün kara ve deniz muharebelerinde ne yapabileceğini göstermeleri itibarile, bilhassa ders verici mahiyettedirler.

H. E. ERKİLET

Tiftik mübayaası

Yeni mahsul tiftiğin mübayaası için dün Ziraat Bankasına emir verilmiştir Banka mübayaa fiatlarını ilân edecektir.

Cezası artırılan muhtekir tacir

Jelâtin taciri R. Sevile 4 sene 8 ay sürgün cezası verildi

Fincancılarda kimyevî maddeler ticareti yapan Raşid Sevil hakkındaki jelâtin ihtikârı davası, dün sabah, İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde yeniden karara bağlanmış ve Raşid Sevilin cezası artırılmıştır.

Evvelce yazdığımız gibi, Temyiz mahkemesi, Raşid Sevilin 3 sene Yozgada sürülmesi, 750 lira para cezası ödemesi şeklinde verilen kararı az bulmuş ve Müddeiumumiliğin mütaleasına uygun olarak cezanın şiddetlendirilmesi lüzumuna işaretle, bozmuştu. Mahkeme de bu nakza uymuştu. Yeniden muhakeme safhasında Müddeiumumî Fethi Sezai, mahkemede ötedenberi ileri sürdüğü esastan mütaleasını tekrarladıktan sonra, müdafaa yapılmış, dava, karar bildirilmek üzere kalmıştı.

Hâkim Kemal Aşkın, dosyanın yeniden tetkiki neticesinde, Raşid Sevilin cezasını 4 sene, 8 ay sürgüne ve 1550 lira ağır para cezasına çıkarmıştır. Diğer taraftan, dava mevzuu olan 300 kilo jelâtinin musaderesine, mağazanın 6 gün müddetle kapatılmasına, 3800 kuruş muhakeme masrafının kendisine ödetilmesine ve ayrıca, mahkûmiyet kararı hulâsasının, Temyizin tasdikile kat'ileşince gazetelere gönderilerek ilânına karar vermiştir. 25 lirayı geçmemek üzere sarfolunacak mahkûmiyet ilânı bedeli de, kendilerinden alınacaktır.

Mahkemede okunan karar, mucib sebebleri arasında, Raşid Sevilin, 300 kilo jelâtin için istediği ve aldığı paraya nazaran, bu işte normal kârdan başka, 1280 lira fahiş kâr teminini gözettiği, bu suretle millî korunma kanununa aşırı derecede aykırı hareket ettiği belirtilmektedir.

Dil davasını halletmek için

Maarif Vekâleti bir dil kongresi toplamağa karar verdi

Geçen ders yılında orta mekteblerde, tecrübe mahiyetinde okutulan gramer kılavuzu hakkında muallimler ve dil mütehassısları mütalealarını Maarif Vekâletine bildirmişlerdi. Vekâlette teşekkül eden bir heyet bu mütalealarI tetkika başlamıştır. Verilen raporlarda, bilhassa ileride hazırlanacak gramere esas teşkil edecek olan bu kılavuzda kullanılan ıstılahlar üzerinde durulmuş, bunların lisanımıza daha uygun gelecek şekle sokulması istenmiştir. Bundan başka, tam bir gramer kitabında bulunması icab eden yazma, okuma ve konuşmadaki güçlükleri bertaraf edecek olan lüzumlu gramer kaideleri de gösterilmiştir. Raporlarda beyan edilen bütün noktalar ayrı ayrı tasnif edilmektedir. Maarif Vekâleti, uzun zamandanberi türlü türlü münakaşalara ve anlaşamamazlıklara sebebiyet veren dil davasını halletmek üzere Ankarada bir dil kongresi toplamağa karar vermiştir. Bu kongreye, dil sahasında ilmî ehliyetlerile tanınan mütehassıs kimseler davet edilecektir. Bunların çalışmalarına mevzu olmak üzere, Vekâletin anket mahiyetinde muallimlerden topladığı, mütalea neticelerile Üniversite terim komisyonlarının şimdiye kadar tespit ettikleri esaslarda verilecektir. Bu suretle kongre etraflı bir çalışmada bulunacak ve Türk dilinin ana kaidelerini hazırlıyacaktır. Vekâlet bu kaidelere göre terim ve kaide birliğini teşkil edecek gramer kitablarını yazdıracaktır.

Almanlarla yapılan hususî takas

Almanlarla hususî takas esasına müstenid olarak akdedilmiş olan 10, 5 ve 3,5 milyon liralık üç anlaşmanın tatbik mevkiine konulduğu dün alâkadar makamlara bildirilmiştir.

Bu anlaşmalardan birincisi memleketimizden 10 milyon liralık tütün ihracı ve mukabilinde bazı maddeler getirilmesi esasına dayanmaktadır. İkinci anlaşma kâğıd getirilmesi ve bazı maddelerin ihracına, üçüncü anlaşma da kimyevî maddeler getirilmesi ve bazı maddelerin ihracı esasına müstenid - dir.

Şehir ve Memleket Haberleri

İnhisarlar kadrosu

Yeni teşkilât dolayısile bazı memurlar açıkta kaldı

İnhisarlar umum müdürlüğünde yeni teşkilât kanununun tatbikatı dün akşam ikmal olunmuş ve dün idarei merkeziye ile fabrikalar ve mühim İnhisar merkezlerinin maaşları verilmiştir.

Yeni teşkilât kanunu ile nispeten kısa bir müddet zarfında 5000 memurun tayinleri ve nakilleri yapılmıştır.

Yeni teşkilâtta Umum müdürlüğün yeni ihdas olunan iki muavininin tayini Vekâlete aid olduğundan bunlar henüz tayin olunmamıştır. İdare kısmı müdürlüğü kaldırılmıştır. Bu kısmın müdürü Hurrem başka bir vazifeye tayin olunmaktadır.

Şube müdürleri arasında esaslı bir değişiklik yoktur. Yalnız mamulât şubesi müdürü Aziz, müfettişliğe nakledilmiştir. Şube müdürlerinin muavinleri kaldırılmıştır. Muavinlerin ekserisi müfettiş olmuştur. Müfettişler arasında da mühim değişmeler vardır. Fakat dün akşama kadar kadroları kendilerine tebliğ olunmamıştır.

İnhisar kadrosu memur ve müstahdemlerinden bir kısmının açıkta kalması zarureti hasıl olmuştur. Gerek merkezde, gerek taşrada açıkta kalanların miktarı henüz malûm değildir. Fakat açıkta kalanlara dün tebligat yapılmağa başlanmıştır.

İnhisar kadrosundan tekaüde sevkleri lâzım gelenler hakkındaki karar, mutad olduğu veçhile temmuz başında verilecektir.

İnhisarlar Umum müdürlüğünün bu sene içinde Ankaraya nakli kat'î surette takarrür etmiştir.

İnhisarlar Vekilinin tetkikleri

Şehrimizde bulunan Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz dün öğleden evvel İnhisarlar Umum müdürlüğünde meşgul olmuş ve öğleden sonra Büyükderede Kibrit şirketinin kibrit fabrikasına giderek fabrikayı tetkik etmiştir.

Malûm olduğu üzere Büyük Millet Meclisinde İnhisarlar bütçesinin müzakereleri esnasında kibrit imtiyazı uhdesinde bulunan şirketin hareketlerinden ve imal ettiği kibritlerden şikâyet edilmişti. Vekil, dün imalâtı gördükten başka maliyet hesabları üzerinde fabrikaya gelmiş olan şirket erkânından izahat almıştır.

Bu hususta Vekâletin yakında bir karar vereceği anlaşılmaktadır.

MÜTEFERRİK

Mensucat fabrikatorları Ankaraya heyet gönderdiler

Mensucat fabrikatorları Ankaraya İktısad Vekâletile temasta bulunmak üzere bir heyet göndermişlerdir.

Ankaraya giden fabrikatorlar yeni maliyet fiatlarının hesabı, verilen kâr yüzdelerine bazı unsurların daha dahil edilmesi için teşebbüsatta bulunacaktır.

Sıvasta bulunan antika paralar

Sıvasta muhtelif devirlere aid 16 antika para bulunmuştur. Maarif Vekâleti bu paraları, tetkik edilmek üzere, İstanbul Arkeoloji müzesine göndermiştir. Paraların tarihî kıymeti ve kimlere aid olduğu tespit edilerek müzedeki yerlerine konacaktır.

Fransız tiyatrosunda mükemmel bir müsamere

Kızılay cemiyeti Nişantaşı şubesi tarafından önümüzdeki cumartesi akşamı için Beyoğlunda Fransız tiyatrosunda (Şehir Tiyatrosu komedi kısmı) güzel bir müsamere tertib olunmuştur. Programı cidden pek zengin bir şekilde hazırlanmış olan bu müsamereye değerli san'atkârlarımız Hazım ve Vasfi Rızanın, kemanî Sadi ve maruf okuyucu Muallânın iştirakleri temin olunmuştur.

Ayrıca Ankara Konservatuarından Mithat Fenmen bir piyano konseri verecektir. Bundan başka ilk defa olarak Fransız konservatuarından mezun meşhur san'atkâr Enis Cemil mükemmel bir keman konseri verecektir.

Her halde o gece büyük bir itina ile hazırlanan bu müsamereye gidecek olanlar hem çok güzel bir gece geçirecekler, hem de vatanî bir vazifede bulunmuş olacaklardır.

Türk kadınının yurda karşı olan vazifesi

Profesör Halide Edib, dün Eminönü Halkevinde mühim bir konferans verdi

Eminönü Halkevinde Profesör Halide Edibin konferansını dinleyenler

Profesör ve muharrir Halide Edib, dün Eminönü Halkevi salonunda, Türk kadınının yurda karşı olan vazifesi mevzulu bir konferans vermiştir. Konferansı, Hayriye Kırdar başta olmak üzere, Yardımsevenler Cemiyetinin İstanbul şubesini tesis edenlerle hastabakıcı hemşire yazılan kadınlar takib etmişlerdir.

Halide Edib, mutad heyecanile konferansına başlamış, vaktile edebiyat bahisleri üzerinde bazı ukalâlıklar yaptığını fakat bu defaki konuşmasının bir can sohbetinden ibaret olacağını hatırlatarak ezcümle demiştir ki:

«— Dünya büyük bir ateş içindedir. Bu ateşin, ne zaman ve daha nerelere sıçrıyacağını bilmiyoruz. Devlet Reisimizin dahiyane görüşü bugüne kadar milletimizi ateş hattı dışında bırakmıştır. Bu, elbette ki büyük bir nimettir. Bu nimetin kadrini bilmeliyiz. Fakat, ateş bizim saçağımızı da saracak olsa endişe edecek değiliz. Çünkü, Reisimiz memleketin en tecrübeli, en iktidarlı askerlerinden biridir.»

Halide Edib, bu arada, taşıma su ile de harb endişesi yer etmesi hayırlı olduğunu, çünkü, bunun bizi tehlikeye hazırladığını söylemiş, ve müteakiben Yardımsevenler Cemiyetinin mesaisinden uzun uzadıya bahsetmiştir.

Halide Edib, b uarada, taşıma su ile değirmen dönmez meseline istinad ederek, her ne yaparsak yapalım, fakat özden yapalım, yerli olmıyan hisler, serlerde yetişmiş çiçekler kadar ömürsüz ve kokusuzdur.» demiş ve ancak kökü ana topraklarda olan fikirlerin meyva verebildiklerini söyliyerek, Türklerin çok eski tarihlerdenberi, dünyanın en mükemmel hayır cemiyetlerini kuran insanlar olduklarını tebarüz ettirmiş, memleketimizde bir çok hayır müesseselerinin ilk defa Türk kadınları tarafından tesis edildiğini anlatmış ve sözüne devam ederek, dünya normal bir vaziyette olsaydı, Yardımsevenler Cemiyetinin de mutad hayır işlerini yapmakla iktifa edeceğini, fakat bugün için, bu kadarının kâfi olmadığını hatırlatmış, ve Bayan Mevhibe İnönünün beyannamesine temas ederek, bu beyannamenin neden dolayı bu kadar alâka ve heyecan uyandırdığı bahsi üzerinde durmuş ve demiştir ki:

«— Çünkü, Mevhibe İnönü, hepimizin saygı ile bağlı olduğumuz Devlet Reisimizin hayat arkadaşıdır. O, Türk kadınlığını şerefle temsil etmiş, Türk kadınlığına örnek olacak kabiliyette bir kadındır.»

Müteakıben Halide Edib, Türk kadınının her nevi millî müdafaa hizmetlerinde kendisine gösterilecek yeri almağa hazır olduğunu, bugüne kadar hastabakıcı yazılmak için müracaat edenlerin sayısı 600 ü geçtiğini söylemiş ve içtimaî yardım işlerinden bahsetmiş, zenginlerimizin alâkasızlığından şikâyette bulunmuş, ve içtimaî yardım bahsinde, eski düğünlerle yeni düğünleri mukayese ederek, düğün ve cenazelere gönderilen çelenklerin parasile fakir kadın ve çocuklara yardım etmek imkânlarını tebarüz ettirmiş ve bazı güzel temennilerle bu çok alâka uyandıran konferansına nihayet vermiştir.

Hatibin sözleri, şiddetle alkışlanmıştır.

Lâzaro Franko müessesesinde bir zabıt tutuldu

Lâzaro Franko mefruşat müessesesinin Beyoğlu şubesinde dün fiat murakaba memurları tarafından anî bir kontrol yapılmış ve bu müessesenin V. T. T. şifresi altında 180 kuruşa satılması lâzımgelen krokodil taklidi ayni malın 250 kuruşa kadar bir gün içinde muhtelif fiatlarla satıldığı tesbit edilerek zabıt tutulmuştur. Yapılan bu hareket bugün fiat murakabe komisyonunda tetkik olunacaktır.

Hastabakıcılık kursları açılıyor

Eminönü Halkevinde gönüllü hastabakıcılık kursuna yazılanlar

Yardımsevenler cemiyetinin açtığı hastabakıcılık kursları pazartesi gününden itibaren faaliyete geçecektir. Cerrahpaşa, Haseki, Etfal, Haydarpaşa Nümune ve Askerî hastanelerinde açılacak bu kurslardan maada Amerikan hastanesi gibi bazı ecnebi hastaneler de hastabakıcılık kursu açmak üzere cemiyete müracaat etmişlerdir.

Yardımsevenler cemiyeti İstanbul faal komitesi, dün Eminönü Halkevinde toplanarak hastabakıcı yazılmak üzere müracaat edenleri tespit etmiştir. Dün 150 yi mütecaviz genc kız ve kadın hastabakıcılık kurslarına kayıdlarını yaptırmışlardır. Bunlar muhtelif hastanelerde açılan kurslarda ders göreceklerdir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Benzeyişler artıyor

Amiral Darlan ile Damad Ferid arasındaki benzeyişler artıyor. İkisi de ayni hamurdan veya çamurdan yuğrulmuş kadar birbirinin eşidirler. Fransız Amiralının, Türk istiklâl harbinin tarihini bilmemesine mukabil, Osmanlı ihanet tarihini pek iyi bildiği anlaşılıyor. Damad Feridin musab olduğu bütün politika hastalıklarına müptelâ bulunduğu yavaş yavaş meydana çıkan Fransız Başvekil muavini, tıpkı o zaman Damad Feridin Alman düşmanlığına benziyen bir kin ve husumetle kızıl bir İngiliz düşmanı olarak ortaya atıldı. Amiral, mahud beyanatında İngilizlerin, geçen mayısa kadar, Fransaya 200,000 den fazla asker vermediğini, İngiltere aleyhinde bir itham delili diye ileri sürüyor. Bunu, geçen sene, ihtiyar Mareşal da başka şekilde söylemiş; geçen harbin son senesinde Fransada bulunan İngiliz kuvvetlerile bu harbin ilk dokuzuncu ayındaki İngiliz kıt'aları arasında bir mukayese yapmıştı.

Amiral Darlan, sanki İngilterenin elinde milyonlarca asker varmış da Fransaya göndermemiş gibi bir dil kullanıyor; halbuki İngilterenin büyük bir kara ordusu olmadığı harb başlarken meydanda idi. İngiliz ve Fransız genelkurmayları arasında harbe takaddüm eden anlaşmalarda İngilterenin, Fransaya önce birkaç yüz binden başlıyarak tedricen bir kaç milyon asker göndereceği esası kabul edilmişti. İngilizler, geçen sene bu tarihlerde, Fransaya, o anlaşmada vadettikleri kadar asker göndermişlerdir. Daha fazlası yoktu ki yollasınlar. Fransa, Büyük Harbdeki gibi, dayanabilseydi, İngiltere meselâ, bugünlerde Fransız cephesine 50 tümen göndermiş bulunacaktı. Bu mugalâtayı Fransız Amiralının İngiltereye yaptığı hücumların samimiyetsizliğine bir misal olarak kaydediyoruz.

Şimdi Darlan ile Damad Ferid arasındaki benzeyişlerin en mühimmine gelelim. Mütareke yıllarında Damad Ferid, Türkiyeyi esaretten ve ölümden kurtarmak için silâha sarılmaktan başka çare olmadığını açıkça görmüş ve Anadoluda millî kuvvetler teşkiline başlamış olan büyük vatanperverlere karşı, Anzavur gibi hainlerin kumandasında «kuvayi inzibatiye» denilen mahud kuvvetleri, o zaman yurdumuzu işgal eden galiblerin yardımile teşkil etmiş ve gene onların yardımile bu kuvvetleri, Anadoluya sevketmişti. Bunlar, «Kuvayi Milliye» kahramanları karşısında perişan olmasalardı, istiklâl harbini başlangıcında kan ve zulüm içinde boğacaklardı.

Son gelen haberlere göre, Darlan da Damaddan ders alarak kendi galiblerinin yardımile hür Fransız kuvvetlerini imhaya hazırlanıyor. General de Gaulle taraftarlarını vurmak, Fransanın istikbali, şeref ve namusu için çarpışanları ortadan kaldırmak istiyor. Vişi'nin askerî mahkemeleri tıpkı Kürd Mustafa divanıharbi gibi çalışıyorlar. Damad Feridin kurduğu bu divanıharb, Atatürkü ve arkadaşlarını idama mahkûm ettiği gibi, Fransız askerî mahkemeleri de, General de Gaulle, Amiral Muselier gibi vatanperverleri çoktan idama mahkûm etmişlerdir. Şimdi de Darlan, Fransayı kurtarmak için mücadeleye devam edenleri topyekûn ortadan kaldırmak ve Fransızları Fransızlara kırdırmak üzere harekete geçecektir.

Şayed, bunu yapar ve muvaffak olursa, neticede de Almanya harbi kazanırsa, Darlan'a karşı bizzat Führer'in vereceği hüküm, herhalde, onun lehinde olmıyacaktır. Çünkü Hitler, Alman milletini kurtarmak için Münih'te, o zamanki Alman hükûmetine karşı harekete geçtiği ve ateşle karşılandığı zaman, Amiral Darlan'ın değil, General de Gaulle'ün vaziyetinde idi. Hitler gibi, memleketi için her fedakârlığı yapan bir vatanperverin politikası Darlan'a müteveccih olsa dahi, gönlü, hiç şüphesiz, de Gaulle ile beraberdir.

Tarih, Darlan'ı da Damad Feridin yanına yazacaktır.

Açık hava müzesi

Ayasofya müzesinin avlusunda ayrıca bir açık hava müzesi meydana getirilmesine karar verilmiş, bunun için hazırlıklara başlanmıştır. Avludaki taş döşemeler de tamir edilecek, eserler tanzim edilecektir.

Fatih devrinden kalan Sıbyan mektebinin tamir edilerek arkeolojik mahiyette bir müze haline konmasına karar verilmiştir.

Küçük hikâye

Çit dibi

Leman Ahıskal

Ali onbaşı talim biter bitmez seyirtti. Soluğu derenin üstbaşındaki çitin yanında aldı. Gövdesi oyulmuş, beli bükülmüş uğurlu çınarın dibine oturdu. Çit dibinden geçerek köyün çeşmesine uzayan bir yol vardı. Gözlerini bu patikaya daldırdı. Başını da biraz geriye yatırarak çınara dayadı. Kaytan bıyıklı dudakları kımıldadı. Sabırsızlanan gönlünü köy şarkılarile oyalıyordu.

Bir ara ayak sesleri duydu. Yüreciği yavru kuş gibi çırpındı. Çitdibi yolundan Zeyneb geliyordu. Nar çiçeği alındaki güllü pazen şalvarı ayağında idi. Başına da açık mor çevresini bağlamıştı. İnce uzun, iki kulplu destisini omuzuna vurmuştu. Bu halile Zeyneb biraz daha güzel olmuştu. Çınarın dibinden geçerken kudretten sürmeli gözlerini kapadı. Kırmızı yanakları bir parça daha koyulaştı. Bir fırsat buluverse. Aliye yan gözle bakabilmek için de içi içine sığmıyordu. Adımlarını sıklaştırdı. Utangaç yürüyüşle çeşmeye vardı. Taş oyması yuvadan akan buz gibi soğuk suyun altına destisini yerleştirdi. Sonra da ayağının ucile su birikintilerine dokunmağa, oyalanmağa başladı..

Ali onbaşı daha fazla oturamadı. Çitdibi yoluna atladı. Çeşmeye doğru yaklaşan ayak sesleri Zeynebi hırçınlaştırıyordu. Ali onbaşı tam çeşmenin yanında durdu. Bu sırada desti dolmuş, taşıyordu. Uzandı. Zeyneb de uzanmıştı. Her ikisi destinin birer kulpundan tutarak kaldırdılar. Kenara koydular. Bu sırada onbaşının erkek yüzü, Zeynebin kırmızı şalvarından daha çok kızarmış bir kız yüzüne benzedi Ne yapacağını şaşırmış gibi etrafına bakındı Aklına su içmek geldi. Uzandı, kana kana su içmeğe koyuldu. Zeyneb destisini omzuna vurmuş uzaklaşmıştı Ali onbaşı başını çeşmeden kaldıramadı. Biraz sonra kendini toparlayabildi. Zeynebin can alan kaçışına baktı Uzun bir zaman yolunu beklediği bu köy kızile kısa süren yakınlığı ona sevinc vermişti Ellerini cebine soktu. Yavaş sesle bir şarkı tutturdu. Çadırlara doğru yürüdü. Önüne çıkan ufak taşları nalçalı kundurasının sert burnu ile çelerek yürüyordu.

Akşam karanavasından sonra başbaşa veren Ali onbaşının köylüleri sarı kızın bozağılamasından, derenin kabarmasından, tekdiş Halilin tarladaki marazasından lâf açmışlardı. Asker ocağında akşam garibliği çökünce sıla hasretini avutacak kümeler toplanırlar, köylüler bir araya, köylüsü olmıyan da şuraya buraya sokulur, arasıra lâfa karışarak kendi köylerinden ötürü lâf ederler.. .

Ali onbaşının grupu dört kişilikti ama, Dumbay Mehmedin sazı yüzünden bu küme yirmi, yirmi beşten aşağı düşmezdi. Dumbay halk türkülerini çok güzel okurdu. Ağaçtan oyma üç telli sazını da kendi çatmıştı. Yanık bir sesi vardı.

Bütün bölükte yavuklusu olanlar zaman zaman Dumbayın etrafında çevre olurlar, gurbet şarkıları dinlerlerdi.. Bu akşam da Ali onbaşının Zeynebi için hazırladığı şarkıyı ilk defa okuyacaktı.

— Haydi Dumbay!.. Fadimenin başı için, üzme de oku.. .

Diyorlardı.. Dumbay Mehmed bu anda dayanamadı. Sazını uydurma torbasından çekti, çıkardı. Telleri bir iki tıngırdattı, yokladı.. Sonra da teller üzerinde bir çevik dolaşma yaptı.. Şimdiye kadar böyle içten çalmamıştı. Gözleri kapalı, başı göğsü üzerine devrik, sadece parmakları oynuyordu. Teller de hani feryad ediyorlardı. Dumbay yavaş yavaş coştu.. Başını kaldırdı.. Davudî sesile okumağa başladı:

Şu dağlar âşıka yatak olsaydı,
Alnımda perçem ak pak olsaydı,
Sevgili yoluna kan hak olsaydı,
Adardım uğruna bin can Zeynebim...

***

Gözlerim görmüyor bak ağlamaktan,
Hiç duman tüter mi yarsız ocaktan?.
Talihin karaysa mahşeredek yan,
Bir kızıl şalvarın ardından Ali...

Bölüğün öteki neferleri de bir anda öğrenmişti bu şarkıyı.. Hep birden bağırıyorlardı.. «Talihin karayasa mahşeredek yan, bir kızıl şalvarın ardından Ali..»

***

Artık tezkere alma zamanı gelmişti. Fırkadan bugün, yarın diye de emir bekliyorlardı. Tezkereleri hazırdı bile.. Şimdi emir gelse, yarım saat sonra gideceklerdi. Buna Ali onbaşıdan gayrisi seviniyordu. O daha yeniden askerliğe razıydı. Memleketini de özlememiş değildi. Yiğitler köyünün adını andıkça akciğeri görünüyordu..

O akşam karavanada iştihasızlığı vardı. Alt yandaki dere kenarına inmişti. Uzaktan Dumbayın sazını dinliyordu. Şarkı birdenbire kesildi.. Beş on kişi bağırıştılar. Ali onbaşı kulak kabarttı:

— Ulen Tosun ne duruyon?.

— Ne var ki?..

— Daha ne ola diyon... Koş..

Ali bir şey anlamamıştı. Koştu. Haberi öğrenince gözleri karardı, başı döndü.. Yüreği sıkıldı. Gümüş savatlı tabakasını çıkardı. Kırmızı üzerine beyaz benekli, kenarları pullu yazması yere düştü. Yerden alırken aklına bir şeyler gelmiş olmalı ki yerinden fıradı. Çit dibindeki ulu çınara doğru koşuyordu. Nefes nefese çınara ulaştı. Alçak dallardan birini çekti. Yazmasını bağladı. Geri döndü.. Dört, beş arkadaşına bazı emirler verdi. Onları Zeynebgilin tarafına gönderdi...

***

Gün doğarken çınar dibine gelen Zeyneb Ali onbaşının yazmasını gördü. Tanıdı. Bu köyün adetince yazmanın ulu çınara bağlanışı ayrılık haberi idi. Zeyneb çadırlara doğru koştu. İlk rastladığı askere sordu:

— Ali onbaşı nerede?.

— Terhis oldu kadınım.. Kasabaya gittiler. Oradan kamyonlarla sevkedilecekler..

— Kasabaya seyirtsem vaktinde varabilir miyim dersin?.

— Ayağını tez tutarsan kavuşursun..

Zeyneb hıçkırıklarını güç tutuyordu. Pençe pençe al olan yanakları şimdi sararıvermişti. Dudakları titriyordu. Ulu çınarın dalından çözdüğü yazmayı başına sararak kasabanın yolunu tuttu.

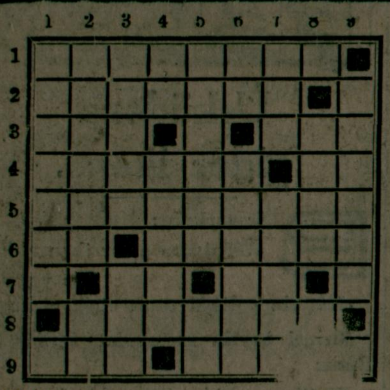
Bir genc zabit efradı kamyonlara yerleştirmişti. Zeyneb meydanlığa vardığında. İlk kamyon hareket etmişti. Son kamyon Zeynebin önünden geçiyordu. Artık ümidi kalmamıştı. Birdenbire gözüne inanamadı. Elinin tersile gözünü, yazmanın ucile burnunu sildi, bir daha baktı. Ali onbaşı kamyonun demir çaprazına başını dahamış, düşünüyordu.

Bir ufak kımıldama oldu. Ali yerinden fırladı. Kendini kamyondan aşağı attı... Zeyneb ona, o Zeynebe koştu. Ali bir elile Zeynebe sarılmış, öteki elile üstünü temizliyordu. Hayretle bakan köylüsü Dumbay Mehmede seslendi:

— Emimgile haber sal... Bir haftaya varmaz köye varırız. Zeynebin değerinde düğün, dernek kursun, şehirden çengi tedariklemeği unutmasın.

Kamyonlar tozu dumana katarak gözden silindiler. Zeyneble Ali onbaşı ulu çınarın dibine kavuşan yola vurulmuşlardı.

BULMACA

Soldan sağa:

1 — Bir çok kuruntu (cemi). 2 — İcra kılan (iki kelime). 3 — Ters çevirirseniz dört ayaklıların iskarpini olur, bir şey söyleyip başka bir şey kasdetme. 4 — Kraliçelik, dumanın kiri. 5 — Dört mısralık manzumeler yazan (iki kelime). 6 — Bir renk, ters çevirirseniz hakkı meydana çıkarma olur. 7 — Sıfat edatı, bir öldürme vasıtası. 8 — Ters çevirirseniz kollarını bacaklarını ihtilâçlı hareketlerle uzatan olur. 9 — Hayvan gıdası, Rumeli eşkiyası.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Dalavereci. 2 — Küçücük, bir soru edatı. 3 — Aforozlama, eski bir Osmanlı Şehzadesi. 4 — Bir emir, bir ırk. 5 — Bir Vekâlet, bir emir. 6 — Bir edatın kısaltılmışı, mahlûk vücudüne lâzım olan hararet. 7 — Birdenbire, kâğıda sarılmış eşya. 8 — Bir işin tam yapılma zamanı, kuşların ağzının yarısı. 9 — Bununla eskiden işleme yapılırdı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

Kız kaçırma vak'aları

İzmir (Hususî) — Tirede Küçük Demirci köyünden Ömer, 14 yaşında Pakize namında bir kızı zorla kaçırmak istemiş, bir müddet sürüklemiş, fakat Sultan Efe namında bir kadın yetişerek kızı kurtarmıştır.

Ödemişte Birgi nahiyesinden 17 yaşında Vesile, nişanlısı Receb Kurt tarafından zorla kaçırılmıştır. Torbalıda Dağkızılca nahiyesinde Hüseyin de Kadriye namında bir kızı kaçırmıştır. Vak'a kahramanları hakkında tahkikat ve takibat yapılmaktadır.

Basın kongresi

Türk Basın Birliği İstanbul mıntakası reisliğinden:

Mıntaka kongresi yarınki cumartesi günü saat on üç buçukta Eminönü Halkevi salonunda toplanacaktır. Kongrenin açılabilmesi 161 arkadaşın hazır bulunmasına bağlıdır. O gün bu ekseriyet bulunamazsa toplantının ertesi güne bırakılması merkez idare heyetince kabul edilen talimat icabıdır.

Birlik azası arkadaşlarımıza hatırlatıyoruz.

YENİ ESERLER

İslâm - Türk Ansiklopedisi

Son intişar eden 14 üncü sayısının mündericatı: 1 Kırım hanzadelerinden Ayşe Sultan: Abdullah Zihni Soysal. 2 Son Endelüs hükümdarının validesi Ayşe: Tahir Olgun. 3 Aiz, Peygamberimizin ashabı: Ömer Nasuhi. 4 Akıb Hatemülenbiya: Ömer Rıza. 5 Âkid, âkidin: Temyiz mahkemesi reislerinden Ali Himmet. 6 Akif: Lisan, şeri', hadis bakımından: Ömer Rıza. 7 İstiklâl marşı şairi Mehmed Akif: Eşref Edib. 8 Mütefekkir Akif: Ömer Rıza. 9 Tenkid değil, tahrif: İsmail Hakkı İzmirli.

İktısadî yürüyüş

Münakalât fevkalâde sayısı

Bir yıldanberi faydalı neşriyatile iktısadî hayatımıza hizmet eden İktısadî Yürüyüş mecmuası, 1 haziran nüshasını münakalât mevzularına tahsis ederek fevkalâde bir sayı daha çıkarmıştır. Münakalât Vekilimiz Cevdet Kerim İncedayının da bir başmakalesini ihtiva eden bu sayıda Devlet Demiryolları, deniz ve havayolları, posta, telgraf ve telefon teşkilâtı hakkında esaslı etüdler ve şayanı dikkat yazılar bulunmaktadır. Renkli bir kapak içerisinde baştan aşağı münakalât mevzularile bezenmiş 84 sahifelik İktısadî Yürüyüşün bu kıymetli sayısını bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Coğrafya Kongresi münasebetile

Bizde kitablar ve tedrisatımız

Yazan **Ahmed Hidayet**

Bir coğrafya muallimi sıfatile bugün Ankarada açılacak olan Coğrafya Kongresini hürmetle selâmlar ve bu toplantının memleket kültürü için hayırlı ve faydalı olmasını dilerim.

İtiraf etmek lâzımdır ki coğrafya, öteden beri mütemmimi olduğu arkadaşı tarihe gösterilen ehemmiyet ve ihtimama mazhar olmamıştır. Tarihin son telâkkilere göre bir milletin sade mazide geçirdiği acı, tatlı, içtimaî, siyasî ve askerî sergüzeştleri teşrih eden bir unsur olmaktan çıktığı, halde ve istikbalinde de mühim roller oynayacak bir bilgi vaziyeti iktisab ettiği iddia edilebilir. Fakat coğrafyanın da buna mukabil asrımızda her hangi meslek erbabından olursa olsun bütün ferdlerin ve büyük küçük memleketlerin inkişaf ve muvaffakiyetlerinde esaslı bir âmil olmak derecesine eriştiği söylenebilir.

Binaenaleyh memleketimizde bir kaç kereler içtimaı temin edilen tarih kongrelerini takib eden bir de coğrafya kongresinin akdolunmasını memnuniyetle karşılamamak ve bu teşebbüse girişen Maarif Vekilimiz Hasan Âli Yücel'i alkışlamamak kabil değildir.

«Coğrafya kongresi» nin, mekteblerin coğrafya programlarında ve onun tedrisi hususlarında, talebeye okutulan kitablarda islahat yapacağı şüphesizdir. Onun için biz de - tecrübelerimize istinaden - naçizane bazı fikirlerimizi bu kongrenin nazarı dikkatine arzetmek cesaretini kendimizde gördük.

Evvelâ gerek tarihin, gerekse coğrafyanın talebe tarafından sırf sınıf geçmek için öğrenilen bir ders şeklinde telâkkisine meydan vermemek ve onları gençler nazarında [illegible] grupa ayrılmak suretile gerek edebiyat ve gerekse matematik kollarına bu derslerden imtihana girmeyi mecburi kılmak lâzımdır.

İlkmekteb coğrafya kitabları ihtisasımız haricinde olduğu için onlar hakkında bir şey söylemiyeceğiz. Fakat coğrafya kongresine çağırılmış bulunan müellif muallimlerin, kuzgun yavrusu şeklinde, kendi eserlerini kusursuz görmiyeceklerine emin bulunduğumuzdan Orta mekteb ve lise coğrafya kitablarında nazarımıza çarpan bir takım küçük noksanların, dolayısile müfredat programlarında mevcud bazı noktaların tashih ve ikmalini temenni edeceğiz.

Ortamekteb müfredat programındaki tertib sırasının fikrimizce şu tarzda tanzimi daha münasib olur:

1 — İlk sınıfta çocuğun muhitinde daha fazla isimlerini işittiği ve mevcudiyetlerile daha ziyade alâkadar olduğu Avrupa ve Asyadaki komşu devletlerle Avrupa kıt'asını okutmak, Asya kıt'asile oranın mütebaki memleketlerini, Afrikayı ikinci sınıfa bırakmak,

2 — Üçüncü sınıfta gösterilen Türkiye coğrafyasının «Türkiyenin tabiî ve iktısadî bölgeleri» bahsine - bütün oradaki malûmat diğer kısımlarda okutulduğuna göre - hiç lüzum yoktur.

Bu teklifimiz kabul edildiği takdirde esasen senenin tedris müddetinin yarısında ikmal edilebilmekte olan program büsbütün küçülecektir. Bu suretle, ikinci sınıfın senelik tedris müddeti esnasında güç ikmal edilen programını hafifletip Amerika, Avustralya ve kutub arazisinin gösterilmesini bu sınıfa nakletmek lâzım gelecektir.

Çünkü ikinci sınıfta bu günkü müfredat programının ihtiva ettiği bahisler ancak üniversitede ders veriliyormuş gibi okutulabilmekte ve müzakere için kat'iyyen vakit kalmamaktadır.

Lise kısmı müfredat programında ise şu tadilâtın yapılması icab etmektedir:

1 — Lise birinci sınıfta gösterilen «Umumî coğrafya» daki fizikî bahisde bilhassa katı unsurlar ve yeryüzünde değişmeler fasılları jeolojiye aid ince teferrüatla doludur. Talebe o malûmatı kavrayamadığı gibi zevkle de takib edemiyor. Bunların ihtisar edilmesi pek münasib olur.

2 — İkinci sınıf programı da yüklüdür. Hemen hemen hiç bir mektebde, hiç bir sene tamamile ikmal edildiği görülememiştir. Binaenaleyh bütün bahislerin teferrüattan ihtiraz edilerek daha kısa, daha özlü yazılması ihtiyacı kat'î surette mevcuddur. Ekseri müellifler bu programdaki devletlerin ahvalini o memleketin kendi lisanında yazılmış eserlerden iktıbas ettikleri için o milletin çocuklarına lâzım, fakat bizimkilerle fazla alâkası olmıyan mevzuları çalakalem uzun uzadıya tercüme etmişlerdir. Meselâ bazı kitablarda Ren nehri hakkında dört, beş sahife izahat verilmiştir.

3 — Son sınıfın programı iyidir. Fakat her sınıfta haftada iki ders olarak tespit edilen coğrafya için orada ancak haftada bir ders ayrılmıştır. Bunun da iki derse çıkarılması zaruridir. Aksi takdirde lise son sınıf talebelerinden de ancak orta mekteb son sınıfı talebeleri kadar malûmat beklemelidir.

***

Umumî olarak kitablarda görmek istediğimiz tekâmül ve islahatı şöyle sıralayabiliriz:

1 — Amerikanvari Mise en page'ler yapılmaması. Çünkü talebe derslerini sade ve basit tertib edilmiş sahifelerden daha kolay öğrenmektedir. Velev ki o memleket veya Avrupa da ona metin harici çerçeve içinde yazılar, grafikler ve saire çocukların zihinlerini karıştırmaktadır.

2 — Her memleketin merkezinin, meşhur şehirlerinin ve belli başlı avarının o milletin lisanındaki isimleri bizim kullandıklarımızdan başka ise bunların da tasrih edilmesi. Meselâ Büyük Britanya - Great Britain. Londra - London ve saire gibi. Zira coğrafyadan her sene tam numara alarak liseden çıkan bir talebe bilâhare o memleketlere gönderilecek bir mektubun adresini dahi doğru yazamamaktadır.

3 — Başta Amerikan ve İngiliz şehirleri, mevki'leri olmak üzere yukarıdaki maddede zikrettiğimiz şekilde izahına ihtiyac mevcud olan isimlerin okunuş tarzının da ayrıca yanına yazılması. Çünkü ana dilinden başka lisan bilmiyen muallimler şöyle dursun, bir kaç dile vâkıf olanlar bile bunları doğru telâffuz edememektedirler.

4 — Talebenin ayrı atlas tedariki ihtiyacından kurtulması ve istediği yeri haritada bulabilmesi için her kitabda mevcud bahislerin haritalarının Devlet matbaasında basılan tarih kitablarında olduğu gibi kitablara ek olarak ilâve edilmesi. Haritaların yazılarının iyi seçilebilmesi için zeminlerinin daima açık renk olarak basılması.

5 — Hiç olmazsa ayni müellifin orta mekteb ve liselere aid kitablarında birbirini nakzeden bazı mütaleata ve bilhassa rakamlara tesadüf edilmesine imkân bırakılmaması.

Tedris usulünde her muallimin şahsî istidad ve zekâsının doğurduğu güçlük veya kolaylık bir tarafa bırakılacak olursa diğer Avrupa mekteblerinde tatbik edilen metodlarla bizimkiler arasında mühim bir fark yoktur. Fakat her mektebin muayyen haritalardan maada fizikî coğrafya aletlerini ve kabartma haritaları ihtiva eden bir coğrafya odasına malik olması, coğrafya tedrisatında faydalı olacak filimlerden ve yardımcı kitablardan istifade edebilmesi çok temenniye şayandır.

Biz, gündelik bir gazetenin bu mesele ile alâkası nispetinde bahislere tâbiri mahsus ile ancak pirinc üzerine fatiha yazmak kabilinden ve bir hatıra defteri notu kısalığında temas edebildik. Dikkate ve iltifata şayan görürlerse onları derinleştirmeyi kongrenin muhterem azasından bekliyoruz.

Ahmed Hidayet

İstanbul Borsası, 5/6/1941

Londra	1	Sterlin	5,24
Nevyork	100	Dolar	132,20
Cenevre	100	İsv. Frc.	30,2025
Madrid	100	Peçeta	12,9375
Yokoha	100	Yen	31,1375
Stokholm	100	İsveç K.	30,745

ESHAM VE TAHVİLÂT

İkramiyeli %5 1933 Ergani, A. B. C.	19,34
İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo tahvilâtı	12,05
İstanbul, Telefon	9,35

Zayi — Fatih Askerlik şubesinden aldığım terhis tezkeremi kaybettim. Yenisini çıkaracağımdan zayiin hükmü yoktur.

319 doğumlu İsa oğlu Etem Essöz

İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasından:

Hususî takas suretile Almanyaya tütün ihracına mukabil muhtelif Alman menşeli mamulâtın ithali kararlaştırıldığından Almanyadan mal ithal etmek isteyen tacirlerimizin bu hususta mütemmim malûmat almak üzere İstanbul Ticaret ve Sanayi Odasına müracaatleri lüzumu ehemmiyetle bildirilir. (4308)

Garb Linyitleri İşletmesinden:

Müessesemizle müşteriler arasında Linyit kömürü satışları hakkında yapılmış olan mukavelelerden mütevellid bilcümle haklarımızı 1/6/941 tarihinde kurulan ve merkezi Ankarada bulunan « **TÜRKİYE KÖMÜR SATIŞ VE TEVZİ MÜSESESESİ** » ne devrettiğimizi ve müşterilerimize karşı olan vecibelerimizi de bu müessesenin tamamen tekabül eylediği ilân olunur. «3005» (4259)

Ticaret Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

30 ikinciteşrin 1330 tarihli «Ecnebi anonim ve sermayesi eshama münkasem şirketler kanunu» hükümlerine tevfikan Türkiyede çalışmasına izin verilmiş olan ecnebi şirketlerinden Steaua Romana'nın Türkiye umumî vekili bu defa müracaatle haiz olduğu salâhiyete binaen, şirketin Türkiye merkezinin İstanbuldan Konyaya nakli dolayısile İstanbulda tâli bir şube ihdas ettiğini ve mezkûr şube müdürlüğüne, şirket namına yapacağı işlerden doğacak davalarda dava eden, edilen ve üçüncü şahıs sıfatlarile hazır bulunmak salâhiyetini de haiz olmak üzere, İngiliz tebaasından Kennerley'i tayin ettiğini bildirmiş ve lâzım gelen vesaiki vermiştir.

Keyfiyet tetkik edilerek kanunî hükümlere uygun görülmüş olmakla ilân olunur.

Belgrad Orman İşletmesi Revir Âmirliğinden:

1 — İşletmemizin Kurdkemeri bölmelerinin ara depolarında teslim edilmek üzere «300» metre mikâb meşe kerestesi 6/6/941 tarihinden itibaren on gün müddetle açık arttırmaya konulmuştur.
2 — İşbu «300» metre mikâbın her bir «100» metre mikâbı ayrı ayrı olmak üzere partiler halinde arttırması yapılacaktır.
3 — Beher metre mikâbın muhammen fiatı «25» lira olup her bir 100 metre mikâb için yüzde 7,5 teminat ayrı ayrı olmak üzere her biri için 187 lira 50 kuruştur.
4 — Muvakkat teminat revir veznesine arttırmadan evvel teslim edilecektir.
5 — Arttırmalar birbirini müteakıb icra edilmek üzere 16/6/941 pazartesi günü saat 15 te Büyükdere Revir âmirliği binasında yapılacaktır. (4338)

İzmir Defterdarlığından:

Yeniden açık arttırmaya çıkarılan İzmir körfezi dahilinde kâin ve Hazineye aid bulunan 14000 lira bedeli muhammenli Homa, 1200 lira bedeli muhammenli Çatalburnu dalyanlarile 1000 lira bedeli muhammenli Kırdeniz, 1000 lira bedeli muhammenli Çilazmak ve 200 lira bedeli muhammenli Eskigediz voli mahallerine temdid müddeti zarfında ancak Çakalburnu dalyanile Çilazmak voli mahalline talib zuhur etmişse de sürülen pey muhammen bedelden az olduğu için haddi lâyık görülmediğinden 2490 numaralı arttırma ve eksiltme ve ihale kanununun 43 üncü maddesi mucibince 31/5/941 tarihinden itibaren bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur.

İsteyenlerin 30/6/941 tarihine musadif pazartesi günü saat 15 te İzmir Defterdarlığında toplanacak komisyonu mahsusuna yüzde 7,5 depozito parası yatırdıklarına dair makbuz veya banka teminat mektublarile müracaatleri ilân olunur. «2019» (4337)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

1 — Fabrika havuzlar sahasında 31 mayıs 1941 tarihine kadar marangozluk atölyesinden peyderpey çıkacak takriben yüz ton biçki talaşının kaldırılması açık arttırma ile talibine verilecektir.
2 — Yüz tonun muhammen bedeli «168» lira olup muvakkat teminat «12,60» liradır.
3 — Arttırma 23 haziran 1941 pazartesi günü saat 15 te idare merkezinde müteşekkil alım satım komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi komisyonda görülebilir.
4 — İsteklilerin yazılı gün ve saatte komisyona gelmeleri. (2437)

İngilizce bilen bir

MÜTERCİM ARANIYOR

Askerlikle alâkası olmamak şartile ingilizceden türkçeye ve türkçeden ingilizceye kolaylıkla tercümeye muktedir bir mütercim aranıyor. Maaş dolgundur. (D.S.) rumuzile İstanbul 176 posta kutusu adresine yazılması.

Vefat

Gemlikte dava vekili Muhiddin İşgüdenin kerimesi ve Anadolu Ajansı muharrirlerinden Rasim Eydemirin refikası Hatice Suzan Eydemir, uzun zamandanberi müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak pek genc yaşta hayata gözlerini kapamış ve cenazesi Eyübdeki aile makberine tevdi edilmiştir. Arkadaşımıza beyanı taziyet ederiz.

Evlenme

Edremidli tüccarlardan fabrikatör Bay Ali Karagözoğlunun kerimesi Bayan Fatma ile kulak, burun, boğaz mütehassısı doktor binbaşı Bay Esad Baykalın evlenme merasimleri, çarşamba günü Beyoğlu Evlenme dairesinde, yakın akraba ve dostları huzurunda icra edilmiştir. Her iki tarafa saadetler temenni ederiz.

Vedad Ürfinin sahneye koyacağı yeni eserler

Geçen ay Şehir Tiyatrosu komedi kısmı sahnesinde filim rejisörü san'atkâr Vedad Ürfinin bizzat başrolünü oynadığı «Kan» piyesinin nasıl bir muvaffakiyet kazandığı hatırlardadır.

Haber aldığımıza göre Vedad Ürfi önümüzdeki haftalar içinde Şehir Tiyatrosu komedi kısmı sahnesinde (Kasırga) piyesini de temsil edecektir. Bu eserin de hakiki bir alâka uyandıracağı tabiidir.

Bundan evvel Vedad Ürfi, bazı davetlere hürmetle şehrin bir kaç semtinde yazlık tiyatroların açılış günleri tertib edilen süvarelerde «Kan» piyesini tekrarlamağı da kabul etmiştir. Kendisine muvaffakiyetler dileriz.

RADYO

Bu günkü program

7,30 Program	18,03 Fasıl sazı
7,33 Müzik (Pl.)	18,30 Konuşma
7,45 Haberler	18,40 Klâsik Mü.
8,00 Müzik (Pl.)	19,00 Konuşma
8,30 Evin saati	19,15 Müzik (Pl.)
★	19,30 Haberler
12,30 Program	19,45 Orkestra
12,33 Oyun hava.	20,15 Rad. Gazetesi
12,45 Haberler	20,45 Saz
13,00 Müzik (Pl.)	21,00 Konuşma
13,15 Türküler	21,10 Temsil
13,30 Müzik (Pl.)	22,00 Müzik (Pl.)
★	22,30 Haberler
18,00 Program	22,45 Caz (Pl.)
	23,30 Kapanış.

Hava Kurumuna yardım edenler

Anastas Pasakalidis 1500, Sanayi Ziraat T. A. Ş. 1000, Hasan Hulki 750, Nobar Bahar 500, Leon Dundes 500, Ali Ergir ve ortakları 500, Nihad Sözmen 500, Öztürk Ticaret Ltd. Şti. 500, Tavil zadeler 500, Kondopulos 500, Kibarzade Muhsin 400, Zeki Ülker 300, Cemil Türker 300, İhsan Kayin 300, Samuel Benaryo 300, Koço Vasilyadis 250, Mordo Rodrik 250, Rafael Alut 200, Karnik K. Robetyan 200, Dimitri Mütevelli 200, Bedri Göknil 150, Vasil Hacetoğlu 150, Perikli Lağutis 150, Mihail Dimo 135, Muhiddin Havuzluhan 100, Hacı Hüseyin mahdumları 100, Şerafeddin Alkoç 100.

Yekûn teberruat 10,430 liradır.

Bürhaneddin Tepsi temsilleri

Büyük san'atkâr Bürhaneddin Tepsi ve Seniye Tepsi, İzmirde Halkevinde ve Kültürpark açık hava tiyatrosunda temsiller verdikten sonra şehrimize avdet etmişlerdir.

Heyet, pek yakında yaz temsillerine başlıyarak Baba Ramiz, Neron, Kadın Deniz gibidir piyeslerini temsil edecektir.

Konya Vilâyetinden:

Konya Vilâyeti mülhakatı köyleri şahsiyeti maneviyeleri adına vermorel veya başka bir marka olmak şartile 80 aded polverizatör satın alınacaktır. İhale 16/6/941 pazartesi günü saat 2 de Konya Vilâyeti Köy Bürosu Şefliği dairesinde müteşekkil Komisyon huzurile yapılacaktır. Bedeli ihale teslimi müteakıb defaten tediye edilecektir.

Şartnameyi görmek istiyenler Konyada Vilâyet Köy Bürosu Şefliğinden, Ankara ve İstanbul Vilâyetlerinde Ziraat Müdürlüklerinden meccanen alabilirler.

Taliblerin Konya Vilâyet Makamına müracaatleri ilân olunur. (4140)

Edirne Mıntaka İktısad Müdürlüğünden:

Dokuma Ustası Alınacak

Trakya köylerinde çalışacak olan el dokuma kurslarında öğretmenlik etmek üzere bir dokuma ustası alınacaktır.
1 — Verilecek ücret 50 - 75 liradır.
2 — Askerlikle ilgisi olmıyacaktır.
3 — Sıhhati tam olacaktır.
4 — İsteklilerin mahallî zabıtasından alacakları hüsnühal varakası ve nüfus kâğıdı suretini bir dilekçeye rapten gönderilmek suretile Trakya Umumî Müfettişliğine müracaatleri ilân olunur. (4287)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Memur Alınacak

1 — Devlet Demiryolları istasyon sınıfında istihdam edlimek üzere müsabaka ile orta mekteb mezunlarından hareket memur namzedi alınacaktır.
2 — Müsabakada kazananlara 60 lira ücret verilecektir.
3 — Müsabaka imtihanı 16/6/941 tarihinde saat 14 te Haydarpaşa, Ankara, Balıkesir, Kayseri, Malatya, Adana, Afyon, İzmir, Sirkeci ve Erzurum İşletme Merkezlerinde ve Sıvas, Eskişehir Cer atelyelerinde yapılacaktır. Müracaatler bu işletme ve atelye müdürlükleri ve istasyon şefliklerince kabul olunur.
4 — Müsabakaya iştirak şeraiti şunlardır:
1 — Türk olmak,
2 — Ecnebi bir kimse ile evli olmamak,
3 — 18 yaşını bitirmiş ve 30 u geçmemiş olmak «30 yaş dahil»
4 — Askerliğini yapmış veya askerliğini yapmasına en az bir sene zaman kalmış olmak.
5 — Müsabakada muvaffak olanların bilâhare idare doktorları tarafından yapılacak muayenede sıhhî durumları demiryol işlerinde vazife görmeye elverişli bulunmak.
6 — Müracaat istidalarına bağlanacak vesikalar şunlardır:
Nüfus cüzdanı, diploma veya tasdikname, askerlik vesikası, polisten tasdikli iyi huy kâğıdı, çiçek aşısı kâğıdı, evli olanların evlenme cüzdanı, 6 aded vesikalık fotoğraf.
7 — Daha fazla malûmat almak istiyenlerin İşletme Müdürlüklerine veya İstasyon Şefliklerine bizzat müracaat etmelidirler.
8 — İstidalar en son 14/6/941 günü saat 12 ye kadar kabul olunur. «2849» (4063)

Muhammen bedeli (3750) üç bin yedi yüz elli lira olan 5 ton kurşun üstübeç (18/6/941 çarşamba) günü saat (15,30) da kapalı zarf usulile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 281,25 (iki yüz seksen bir lira yirmi beş kuruş) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat (14,30) a kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden satılacaktır. (4154)

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 68 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Saatçi dükkânının önünde, uzun kürk mantolu bir kadınla karşılaştı. Kadının başında da mantosunun kürkünden yapılmış kalpağı andırır bir şapka vardı. Kadın mantosunun yakasını iyice kaldırmış, yüzü adamakıllı görünmüyordu.

Peter dikkatle bakınca bunun Zinaçka olduğunu tanıdı.

Kız onu daha evvel tanımış olacaktı ki, aralarında epeyce bir mesafe olduğu halde gözlerinin içi gülerek ona doğru geliyordu.

Peter'in önünde durdu. Bir müddet gözlerinin içine derin derin baktı. Sonra tatlı, ahenkli bir sesle söyledi:

— Buketi siz mi göndermiştiniz?

Peter bu sual karşısında birdenbire şaşırdı. Ne cevab vereceğini kestiremedi. Yalnız bu kadar yakından ilk defa gördüğü bu yüzü dikkatle tetkik ediyordu. Ağzının biçimi çok güzeldi. Burnu küçük ve muntazamdı. Pembe dudaklarının arasından parlak, beyaz dişleri görünüyordu. Duru beyaz yüzünün üstündeki iri siyah gözlerinin derin ve manalı bakışları insana heyecan veriyordu.

Peter, kızın karşısında sanki büyük bir âmirin huzurundaymış gibi duruyordu. İlk şaşkınlık ve heyecan devresini atlattıktan sonra cevab verdi:

— Evet, ben gönderdim. Sizinle tanışmak istiyordum.

— Pekâlâ benden ne istiyorsunuz?

— Hiç. Ben evli bir adamım ve karımı çok seviyorum. Uzun zamandanberi oturduğum bu şehirde kimseyi tanıyamadım. Sizi görünciye kadar böyle bir ihtiyac da duymadım. Fakat sizi ilk gördüğüm günden itibaren ruhumda sizinle tanışmak hususunda garib bir arzu uyandı.

Zinaçka ağır adımlarla yürümeğe başladı. Peter de yanında yürüyordu.

— Ne zamandanberi esirsiniz?

— İki buçuk sene oldu.

— Ya!..

Bir dakika sustular. Sonra Zinaçka yavaşça sordu:

— Beni evime kadar teşyi etmez misiniz?

— Memnuniyetle, yalnız nöbetçiye haber vermekliğim lâzım. Kendisinden on dakika sonra gelirim diye ayrıldım. Gecikince belki aramağa kalkışır. Sonra başıma bir iş çıkmasın. Şuraya fırına kadar gidelim...

Kız razı oldu. Birlikte fırına doğru yürüdüler.

— Babanız ne iş yapıyor?

— Babam çoktan öldü.

— Demek annenizle birlikte oturuyorsunuz?

Genc kızın bakışlarını derin bir hüzün bürüdü.

— Annem de yok.

— Şu halde akrabalarınızın yanındasınız?

— Hayır. Babamın uşağı olan ihtiyar bir adamla oturuyorum. Dört sene evveline kadar annem de sağdı.

— Babanız ne zaman öldü?

— Babam mı? Yirmi sene oluyor. Babamı buraya, Tobolska sürdükleri zaman ben çok küçüktüm.

— Babanızın mesleği neydi?

— Subaydı. Kazak yüzbaşısı idi. Zavallı! Onu siyasî mahkûmlarla gizli münasebetlerde bulunuyor diye itham ettiler. Tabiî bu yalandı. Fakat o devirlerde herhangi bir kimse hakkında bu tarzda bir ihpar yapılınca tahkikına lüzum görmeden hemen Sibiryaya sürerlerdi.

— Pekâlâ, siz Tobolska nasıl geldiniz?

— Annem getirdi. Ben o zaman dört yaşında idim. Her pazar askerî hapisaneye giderek babamı görüyorduk. Zavallı babacığım bu hayata bir seneden fazla tahammül edemiyerek öldü. Annemi de kaybettikten sonra büsbütün yalnız kaldım.

— Samimî arkadaşlarınız da yok mu?

— Var. Fakat ben yalnızlığı tercih ediyorum.

Fırının önüne geldiler. Nöbetçi, kambur fırıncile konuşuyordu. Peter nöbetçiyi dışarı çağırdı. Eline bir ruble tuşturarak yarım saat sonra geleceğini söyledi.

Ekseriyetini tek katlı evler teşkil eden Petrofka sokağına girdiler. Mümkün olduğu kadar ağır yürüyorlardı. Kapının önünde Zinaçka elini uzattı.

— Evim sizin için her zaman açıktır, dedi. Ziyaretinizi beklerim.

Peter, hiç beklemediği bu iltifattan şaşırdı. Teşekkür ve memnuniyetini ifade edecek kelimeler arıyordu, aklına münasib bir şey gelmiyordu. Heyecanını belli etmemek için sordu:

— Ne zaman gelebilirim?

— Ne zaman arzu ederseniz. Meselâ yarın.

— Yarın olmaz. Çünkü şehre inmek için haftada ancak iki defa izin veriyorlar. Belki perşembeye gelirim...

— O halde perşembe günü saat beşte beklerim.

Ayrıldılar.

Bu hâdise pazartesi günü olmuştu.

Perşembe sabahı Peter Miskinler Otelinin bahçesinde oturmuş düşünüyordu. Ziyarete gidecekti. Kalbinde bir sevincden ziyade gizli bir hüzün vardı. Bir bahane uydurup bu ziyarete gitmemeği tasarlıyordu. Madem ki bu kızdan bir şey istemiyordu, sadece kim olduğunu öğrenmek merakına kapılmıştı, şu halde artık görüşmeği icab ettirecek bir sebeb kalmamıştı. Çünkü kızın hüviyeti hakkında öğrenmek istediklerini öğrenmişti. Hem oraya gidince en aşağı bir iki saat oturup konuşmak lâzımdı. Zaten canı sıkılıyordu. Bir de yabancı bir kızı alâkadar edecek mevzuları aramakla kafasını yoramazdı.

Fakat bütün bunlara rağmen saat tam beşte kızın kapısını çaldı.

Zinaçka onu sevincle karşıladı. Odanın bir köşesinde küçük bir semaver kaynıyor, küçük masanın üzerinde çay takımları hazırlanmış bulunuyordu. Zinaçka'nın evi iki odadan ibaretti. Peter'in girdiği oda çok temiz olmakla beraber gayet basit döşenmişti. Bir yuvarlak, bir üç köşeli olmak üzere iki küçük masa, duvarın dibine sıralanmış altı portatif sandalye, bir vitrin, bir küçük piyano. İşte odanın döşemesini bunlar teşkil ediyordu. Üç köşeli masanın üzerinde bir kaç tane rusça kitab, bir de kitar yatıyordu. Peter'in ilk işi kitabları tetkik etmek oldu. Bunlar Puşkin, Gonçarof ve Dostoyevski'nin eserleriydi. Piyanonun üstünde geniş kenarlı bir çerçeve ile süslenmiş bir resim asılıydı.

Karşı duvarda siyah kadifeden işlemeli bir iğne yastığı, bir kılıc, eski sistem bir kaç silâh ve bir de kazak kırbacı vardı.

İki pencerenin arasında büyültülmüş bir fotograf duruyordu. Fotografta geniş omuzlu bir kazak subayı ile genc bir kadının hayalleri gülümsüyordu. Kazak subayının başında kocaman kalpak kulaklarının üstüne kadar inmişti. Dik bıyıkları ve iradeli bakışlarile temiz ve merd bir adam hissi veriyordu. Peter bu adamın Zinaçkanın babası, yüzbaşı İgnatoff Sergey olduğunu anlamakta müşkülâta uğramadı.

Açık kapıdan öteki odanın içi de görünüyordu. Burada geniş bir karyola ve bir de üzeri kubbeli büyük bir sandık vardı.

Zinaçka misafirine yer gösterdi ve çay ikram etti. Ucuzca bir kumaştan yapılmış kahve rengi bir rob giymiş, omzuna koyu kırmızı bir atkı almıştı.

Odanın havasından burada daimî soba yanmadığı anlaşılıyordu. Kapının yanındaki küçük çini sobada odunlar çıtırdıyarak yanıyordu. Hava kararmağa başladığı için Zinaçka elektriği açtı.

Bir türlü konuşacak mevzu bulamıyorlardı. Peter yavaş yavaş sıkıldığını hissediyor ve buradan bir an evvel çıkıp gitmek istiyordu. Kızın da hareketlerinden sinirli olduğu anlaşılıyordu. İkide birde kalkıyor, öteki odaya girip çıkıyordu.

Parlak siyah saçlarını, mektebli kızlar gibi kısa kestirmişti. Bu kesik saçlar onun yüzüne daha masum bir mana veriyordu.

Genc kız lâkırdı açmak için nasıl esir düştüğünü sordu.

Peter o meş'um ağustos gecesinin hikâyesini anlattı. Zinaçka hafif öne doğru eğilmiş, gözlerini açmış dikkatle dinliyordu. Peter lâkırdısını bitirip de susunca, yeni bir sual sordu:

— Ne zaman evlendiniz?

— Harb patlamadan bir kaç ay evvel.

— Birbirinizi seviyor muydunuz?

— Çok.

— Nerede tanıştınız?

Peter birdenbire coştu. Artık durmadan konuşuyordu. Karısı ile nasıl tanıştığını, ne şekilde evlendiklerini, harbin patlamasına takaddüm eden günlerde Balaton sahillerinde nasıl yaşadıklarını uzun uzun anlattı.

Bu yabancı Rus kızına hiç çekinmeden içini döküyor, ruhunu kemiren ıstırablarını açıyordu.

(Arkası var)